

Hét hengelsportmagazine van Fryslân

FISK & WETTER

Fisk&Wetter is een uitgave van Sportvisserij Fryslân

Jeugdvisdagen

Robert Fox siert de cover van deze regio-editie. Deze foto werd gemaakt tijdens de Jeugdvisdag die door de Jeugdraad van Sportvisserij Fryslân werd georganiseerd bij de Grote Wielen in Leeuwarden, maar ook elders in de provincie zijn er initiatieven om te gaan vissen met jeugdige sportvissers. Een prachtig voorbeeld hiervan is de Jeugdvisdag in Wommels.

Door: Andries Wiersma

De lokale vogelwacht organiseert ieder jaar vanuit Wommels een visdag voor de jeugdleden. Het doel is om snoek en/of snoekbaars te vangen en de jeugd de basisbeginselen van het roofvissen bij te brengen. Op welke manier kun je snoek vangen? Hoe gaat de kieuwgreep in zijn werk? Hoe behandel je een vis zodat deze na de vangst snel weer vrijwel ongeschonden terug het water in kan? Iedere editie is een geweldig evenement waar kinderen een fantastische dag op het water beleven en tegelijkertijd veel leren.

FEEST COMPLEET

De animo om aan deze dag een bijdrage te leveren is steevast groot – zo had ik dit jaar middels één berichtje in de groepsapp binnen een mum van tijd veertien boten geregeld. In iedere boot zitten maximaal twee enthousiaste kinderen in het gezelschap van een begeleider. De app speelt ook op de visdag zelf een belangrijke rol, want zodra het vissen van start gaat krijg ik de berichtjes en vangstfoto's al binnenkomen. Het is geweldig

Jesse en Hidde met een snoekbaars.

om te zien hoe de kinderen genieten van het vissen. En als dan ook nog een snoek of snoekbaars aan boord komt is het feest helemaal compleet.

MOOIE VANGSTEN

In totaal werden door de 24 deelnemers achttien snoeken en twee snoekbaarsen gevangen – deze vangsten zullen de kinderen nooit meer vergeten! Een ander leuk aandenken aan deze mooie dag is de goodie bag vol met stickers, kunsttaas en magazines die iedere deelnemer mee naar huis krijgt. Deze geste van de sponsors wordt door de jeugd erg gewaardeerd. De vrijwilligers die deze fantastische dag mede mogelijk maken eten na afloop samen nog een gerookt visje en drinken gezamenlijk op een super geslaagd evenement, terwijl de nodige sterke sportvisverhalen de revue passeren.

Nieuwe sportvisvoorzieningen

Sportvisserij Fryslân investeert ieder jaar fors in sportvisvoorzieningen. Ook in 2019 zijn weer verschillende mooie projecten gerealiseerd, waarvan we er drie uitlechten.

TER IDZARD

Aan de Tjonger nabij Ter Idzard liggen in een prachtige omgeving drie vissteigers. Zo kan hier ondanks de natuurvriendelijke oevers toch

Een van de opgeknapte vissteigers aan de Tjonger.

prima worden gevist. De steigers waren in dusdanig slechte staat dat onderhoud nodig was. Sportvisserij Fryslân heeft de drie vissteigers zodanig opgeknapt dat ze er weer een flinke tijd tegenaan kunnen. Naast de steigers ligt aan de Ruskemadeweg ook een trailerhelling, zodat ook de bootvisser terecht kan op de Tjonger.

MARSSUM

Aan de Ballensvaart tussen Marssum en Menaam zijn in samenwerking met de lokale hengelsportvereniging De Deinende Dobber twee prachtige vissteigers aangelegd. Deze vissteigers zijn uiteraard vrij toegankelijk en gelegen aan een water waarin elke VISpashouder mag vissen.

DRYLST

Sportvisserij Fryslân heeft samen met HSV de Baars en HSV de Vriendschap de aanleg van een nieuwe trailerhelling aan de Geeuw in IJlst gefinancierd. Deze trailerhelling is een initiatief van de Werkgroep Trailerhelling Drylst en zal op korte termijn in gebruik kunnen worden genomen. Ook voor 2020 staan er weer verschillende mooie projecten op de planning waar sportvissers veel plezier aan zullen beleven.

Vissen met ouderen

Sportvisserij Fryslân is nauw betrokken bij projecten om de sportvisserij bij ouderen te stimuleren. Dit gebeurt met name in samenwerking met hengelsportverenigingen, maar ook vanuit verzorgingstehuizen vinden dergelijke activiteiten plaats.

Tekst en foto's: Johan de Boer

Als activiteitenbegeleider bij verzorgingstehuis Teatskehus – onderdeel van Zorggroep Patyna – bedenken we ieder jaar een thema voor de zomerperiode. Dit jaar was het thema 'vakantie'. En wat past daar nu beter bij dan vissen? Lekker aan de waterkant, vol spanning afwachten totdat de dobber onder gaat. Sportvissen is mijn grote hobby, en gelukkig bleken ook best veel bewoners hier enthousiast over. Een aantal vertelde me dat ze dit vroeger ook vaak deden met hun kinderen.

VISDEBUUT

Op 11 juli was het zover. Met zes bewoners en twee vrijwilligers gingen we naar de Blauwhuister opvaart. De stoelen stonden al klaar, dus er kon snel worden gestart met vissen. Doordat ik van tevoren had gevoerd, duurde het niet lang voordat de eerste vissen werden gevangen – dit tot grote vreugde van de bewoners. Een dame die nog nooit had gevestig ving twee mooie grote kolbleien en

was maar wat blij dat ze dit op haar oude dag mocht meemaken.

29 VISSEN

Toen aan het eind van de middag werd ingepakt stond de teller op maar liefst 29 vissen (kolblei, ruisvoorn en blankvoorn). Bij terugkomst in het Teatskehus stonden in het restaurant roggebrood met haring en toast met visfilet klaar. Daar werd volop van genoten en tijdens het verorberen van de hapjes werd nog flink na gepraat over de grote vangsten en de fantastische vismiddag.

BOA coördinator

Jan Jongsma (58) vervult vanaf 1 november de functie van BOA coördinator bij Sportvisserij Fryslân. Samen met federatiemedewerker Tamme Smit zal Jongsma de plannen en planning voor het komende jaar bespreken.

Na een groot deel van zijn werkzame leven bij de Koninklijke marechaussee te hebben doorgebracht, gaat Jongsma op 1 december 2019 officieel met pensioen/vut. Dit geeft hem de tijd om zich op nieuwe uitdagingen te storten, waaronder die van BOA coördinator bij Sportvisserij Fryslân. Deze nieuwe functie is een natuurlijk vervolg van een jeugd waarin hij altijd met vissen bezig is geweest. "Dat is er de

laatste jaren een beetje bij ingeschoten, maar ga ik zeker weer oppakken. De kans bestaat dus dat ik jullie aan de waterkant zal ontmoeten, vergezeld van de hengel of het bonnenboekje. Die laatste kan hopelijk meestal in de jaszak blijven, maar als het nodig is dan schroom ik niet om streng te zijn. Zorg dus dat alles in orde is, dan kom ik alleen langs om je veel visplezier toe te wensen."

Jan Jongsma.

Vissen op Friese roofblei

De roofblei is inmiddels niet meer weg te denken uit de Nederlandse rivieren. Ook in Friesland komt deze exotische roofvis nu voor. Tamme Smit vertelt hoe je aan de hand van zijn ervaringen alles te weten komt over de opmars van *Leuciscus aspius*.

Door: Tamme Smit

De harde aanbeten en spectaculaire drill maken dat de roofblei een zeer populaire sportvis is. Ook in Friesland kan deze vissoort wel een potje breken, zeker sinds hier een aantal jaren geleden diverse roofbleien van mooi formaat werden gevangen. Na deze vangstmeldingen liet de roofblei een lange tijd niets van zich zien of horen. Tot de dag dat ik met een klein shadje op snoekbaars en baars aan het vissen was. Een prachtige aanbeet gaf mij het idee dat ik een forse snoekbaars had gehaakt. Toen ik een schim

van de vis zag baalde ik omdat ik dacht met een 'roofbrasem' van doen te hebben. Die gedachte kon ik laten varen toen mijn tegenstander lange runs begon te maken: een onvervalste roofblei van maar liefst 72 centimeter had zich vergrepen aan mijn kunstaas.

TOEVALSTREFFER?

Er borrelden direct allerlei vragen in mij op. Is dit toeval? Is dit de manier waarop je in Friesland roofblei vangt? Nadat de vis was teruggezet

ruilden we de 10-grams jigkop in voor een 20-grams variant. Roofblei houdt namelijk van snel gevist kunstaas. Dat bleek wel, want binnen tien worpen stond de hengel weer zo krom als een hoepel en gierde de slip van mijn molen het uit. Zou het er weer een zijn? Na een paar minuten drillen kwam de bevestiging middels een prachtige roofblei aan de oppervlakte. Zelfs tot in het noordelijkste puntje van Friesland komt *Leuciscus aspius* voor.

ZEER SPECTACULAIR

De dag daarna ben ik linea recta naar de hengelsportzaak gereden om kunstaas dat speciaal voor de roofbleivisserij is ontworpen aan te schaffen. Deze vis is zó spectaculair om te vangen, daar kan bijna geen andere vissoort tegen op. Op de terugweg heb ik meteen maar een aantal stekken aangedaan waarvan je

verwacht dat deze torpedovis zich er ophoudt. Dit zijn eigenlijk bijna allemaal plekken waar het relatief hard stroomt. In die turbulente omstandigheden raken kleine (prooi)vissen gedesoriënteerd en slaat de roofblei zijn slag. Om ze geen kans te geven het kunstaas uitgebreid te inspecteren, draai je dit razendsnel binnen. Mijn met de macht 10 geviste spinner werd binnen tien worpen al keihard te grazen genomen.

HOTSPOTS

Het begrip snelstromend water is natuurlijk relatief – in Friesland hebben we geen snelstromende rivier als de Waal. Een klein gemaaltje of een stuwte dat wat meer beweging in het water brengt kan al genoeg zijn. Zo'n stek is immers al vele malen aantrekkelijker voor de roofblei dan de twintig kilometer kanaal waar het bijna niet stroomt. Een andere manier om de rover te lokaliseren is goed luisteren. De roofblei klappt écht hard op het water als hij aan het jagen is. Hoor je deze harde plonzen, dan weet je direct dat je goed zit qua stek. De ervaring leert dat de vis vooral te vangen is als ze ook daadwerkelijk aan de oppervlakte aan het jagen zijn. Soms sta je al een uur te werpen op een stek zonder enige actie, maar dan zie je een plons en heb je binnen drie worpen al succes.

MATERIAAL

Voor het vissen op roofblei heb je niet veel materiaal nodig, dus kun je er ook in een verloren uurtje mooi op uit. Een spinhengel met een

Fryske roofblei!

werggewicht tot dertig gram in combinatie met een molen in de 2500 tot 4000 range vormt de basis. Kies voor 16/00 gevlochten lijn waaraan je een 40/00 fluorocarbon onderlijn van pakweg een meter lang knoopt. Een klein bakje gevuld met kleine plugjes en spinnertjes, een schepnet en uiteraard goed onthaakmateriaal maken de setup compleet. Voor wat betreft het kunstaas zijn de ASP-spinner van Spro en de Thrill van Salmo twee favorieten van me die een flink aantal mooie roofbleien op de kant hebben gebracht. Ook kleine oppervlaktepluggen zijn toppers voor de roofblei – en die aanbeten zijn helemaal grandioos om mee te maken.

VERRIJKING

Waarom de roofblei ineens in zulke grote aantallen aanwezig is in Friesland, is niet

helemaal met zekerheid te zeggen. Het vermoeden bestaat dat vanwege de recente droge zomers veel vissen stroomopwaarts zijn gemigreerd met het IJsselmeerwater dat werd gebruikt om de droogte tegen te gaan. Waterschappen pompten water uit dit grote waterreservoir de kanalen, vaarten, meren en polders in om het waterpeil in Friesland nog enigszins op een acceptabel niveau te houden. In en rondom het IJsselmeer komt de roofblei vrij talrijk voor, zodat deze vissoort zich mogelijk zo verder heeft verspreid. In de rest van het land is reeds bewezen dat de komst van de roofblei geen negatieve invloed heeft op de visstand. Daarom juichen we de komst van de roofblei in Friesland toe en zijn we er van overtuigd dat we in onze provincie een geweldige sportvis rijker zijn!

Heb jij in Friesland een fraaie roofblei gevangen? Of wil je in onze vangstgalerij komen te staan? Stuur de vangstgegevens en foto dan naar info@visseninfriesland.nl

PERIODE

De roofblei is grofweg van juni tot en met oktober te vangen in Nederland. De maanden hier buiten laat de roofblei zich bijna nooit zien. Waarschijnlijk komt dit omdat de maanden waarin ze te vangen zijn, er prooivis in overvloed in de hogere waterlagen te vinden is wat de roofblei in deze zelfde waterlaag doet jagen. Als de temperatuur daalt, de prooivis samenschuolt en de beschutting opzoekt, laat de roofblei het afweten.

Project Vissen voor Verbinding

Vissend de natuur herstellen

Germ Zeephat, oud medewerker Sportvisserij Fryslân, vangt een van de eerste zeeforellen in het Lauwersmeer.

Nieuwe sportvismogelijkheden creëren én bijdragen aan natuurherstel? Dat was het uitgangspunt voor het project Vissen voor Verbinding dat afgelopen voorjaar van start is gegaan.

Door: Tessa van Bussel, Waddenvereniging

In het vijfjarige project Vissen voor Verbinding verbeteren we de leefomgeving van vissen, zetten we tienduizenden jonge Atlantische forellen uit, nemen we obstakels voor vis weg en zorgen we daarmee voor een verbetering van de onderwaternatuur van de Waddenzee en het achterland van Groningen, Friesland en Drenthe. Als klap op de vuurpijl ontstaan er nieuwe sportvismogelijkheden in het noorden van Nederland waar naar hartenlust op zeeforel kan worden gevist.

Het herstellen van de natuur is hard nodig, want het gaat niet goed met de visstand van de Waddenzee. Er zijn minder vissen en ze worden ook steeds kleiner. Vooral trekvissen hebben het zwaar. Zij hebben zowel zout als zoet water nodig en moeten vrij kunnen zwemmen tussen het Nederlandse binnenwater en de Waddenzee. Op dit moment worden veel vissen hierin gehinderd.

FOREL LEIDT DE WEG

Een aantal belangrijke vissoorten die in de Waddenzee leven, worden geboren en groeien op in de beken van het Lauwersmeer stroomgebied. De Atlantische forel is er daar één van. Door de aanleg van dammen, sluizen en gemalen hebben volwassen Atlantische forellen op dit moment veel moeite om deze beken te bereiken om zich voort te planten. Henk Mensinga, directeur Sportvisserij Groningen-Drenthe: "Je moet in Drenthe zijn om de visstand in de

Dit voorjaar werden al 10.000 forellen uitgezet in het kader van Vissen voor Verbinding. Foto: Sportvisserij Nederland

Ook met de vlieghengel kun je in het Lauwersmeer naar hartenlust vissen op zeeforel.

Waddenzee te herstellen. Hier worden bepaalde trekvissoorten geboren. Door de verbinding met de Waddenzee te verbeteren en het leefgebied te herstellen werken we aan de terugkeer van de Atlantische forel." Van alle trekvissen is de Atlantische forel het meest veeleisend. Als we de omstandigheden voor deze vis weten te verbeteren, zullen andere soorten zoals winde, houting en paling vanzelf volgen. Dat zorgt voor een algehele versterking van de visstand in de Waddenzee. En daar profiteren bijvoorbeeld de lepelaars, snoekbaarzen, zeehonden en otters weer van. Zo helpen we niet één enkele soort, maar een heel ecosysteem.

WAT GAAT ER GEBEUREN?

Samen met de partners in dit project werken we aan maatregelen om de visstand te verbeteren. Sluizen worden beter passeerbaar gemaakt en we richten speciale gebieden in als paai- en opgroeigebied. Ook zetten we jonge Atlantische forellen uit in de hoop dat ze opgroeien tot volwassen exemplaren die zich weer zullen voortplanten. Jan Kamman, ecooloog en hoofd onderzoek van Sportvisserij Nederland: "Na zo'n twee tot drie jaar keren de Atlantische

forellen weer terug om zich voort te planten. Door geurherkenning weten ze precies waar ze moeten zijn. Daarom heeft het ook geen zin om Atlantische forellen direct in de Waddenzee uit te zetten." In het voorjaar van dit jaar werden al 10.000 forellen uitgezet waarvan er naar schatting zo'n vijftig weten terug te keren. Deze vissen kunnen dan wel tot een meter lang zijn. Bij een succesvol herstel van de populatie kan het uitzetten van jonge Atlantische forellen naar verwachting na tien tot vijftien jaar worden beëindigd.

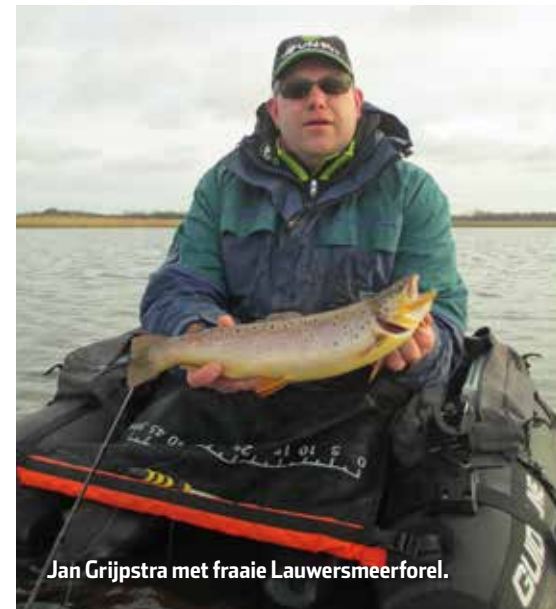
MOGELIJKHEDEN SPORTVISSERIJ

De Atlantische forel is populair bij sportvissers. Menig liefhebber gaat er nu voor naar het buitenland. Dankzij Vissen voor Verbinding keert de Atlantische forel ook weer terug in de beken van Drenthe en Groningen en zullen de aantallen toenemen in het Lauwersmeer. Om het gebied snel aantrekkelijk te maken voor sportvissers, zetten we de eerste jaren ook volwassen Atlantische forellen uit in het Lauwersmeer. Tamme Smit van Sportvisserij Fryslân: "Het Lauwersmeergebied wordt, naast

de uitzet van Atlantische forel en verbetering van het leefgebied van trekvissen, op verschillende manieren aantrekkelijker gemaakt voor sportvissers. De toegang tot het water rond het Lauwersmeer wordt verbeterd, er worden nieuwe visvoorzieningen rond het Lauwersmeer en langs de beken gerealiseerd en er komt betere informatievoorziening in het gehele stroomgebied."

MEER WETEN?

Vissen voor Verbinding is een unieke samenwerking tussen natuurorganisaties, overheden en sportvisserij. Het baanbrekende project werkt aan herstel van de visstand in de Waddenzee en achterlanden en bouwt aan een sterke regionale sportvisseconomie. Partners in het project zijn: Waddenvereniging, Sportvisserij Nederland, Staatsbosbeheer, Sportvisserij Groningen Drenthe, Sportvisserij Fryslân, Hogeschool Van Hall-Larenstein, Waterschap Noorderzijlvest en Provincie Groningen. Op de website www.vissenvoorverbinding.nl vind je meer achtergrondinformatie over het project. Ook vind je er nieuws en word je op de hoogte gehouden over de nieuw te ontwikkelen visvoorzieningen.

Jan Grijpstra met fraaie Lauwersmeerforel.

Kom naar de verhalenavond 'Vis moet zwemmen!' op 17 december 2019 in activiteiten centrum Lauwersnest. Verschillende sprekers zullen vertellen over het belang van vismigratie en de ecologie van het Lauwersmeergebied. Meer informatie en aanmelden via www.vissenvoorverbinding.nl

Het project Vissen voor Verbinding wordt mede mogelijk gemaakt door het Waddenfonds.

Wedstrijdvissen

Team Fryslân

Klaas Mozes is wedstrijdcoach bij Sportvisserij Fryslân. Dit jaar heeft hij met 'zijn' Team Fryslân een fantastisch resultaat neergezet in de Evezet TopTeamcompetitie. In dit artikel geeft hij een kijkje achter de schermen.

Voor aanvang van de TopTeamcompetitie hebben we begin dit jaar twee selectiedagen georganiseerd. In Heerenveen en in Westergeest konden kandidaten zich in de kijker vissen om in aanmerking te komen voor Team Fryslân. Op basis van onze bevindingen tijdens deze selectieprocedure is een mooi team samengesteld dat bestaat uit: Christiaan en Susanne Dijkstra, Ruben Elzinga, Iwan Praamstra en Seles de Jong. Vervolgens ben ik als wedstrijdcoach op verschillende momenten en locaties met dit team gaan vissen.

TRAININGSARBEID

Zo is er gevist tijdens de Youth Challenge in het Beukerskanaal bij Giethoorn, ook omdat kort daarop in hetzelfde water het eerste wedstrijdweekend voor de TopTeamcompetitie plaatsvond. Na deze eerste twee wedstrijden stond het Team Fryslân op een fraaie vijfde plek. Ook ter voorbereiding op het FK Junioren is er voor de jeugd die zich had aangemeld een trainings-

dag geweest op het wedstrijdparcours aan de Workumer Trekvaart. Aangezien er twaalf Friese toppers meededen aan het NK Junioren is er eveneens geoefend aan het Noordhollandsch kanaal bij Graftdijk.

PLAN VAN AANPAK

Team Fryslân is daarnaast nog zeer regelmatig bijeen geweest om onder meer te trainen en deel te nemen aan de Youth Challenge te Landsmeer. Tijdens trainingen en Youth Challenge vissen de teamleden op verschillende manieren en met verschillende voeren. Op basis van de resultaten van een oefensessie maak ik als wedstrijdcoach een plan van aanpak dat wordt gedeeld via de team-app. Bovendien wordt er via de mail nog een uitgebreide uitleg gegeven over de te volgen tactiek.

SUPER TROTS

Deze inspanningen hebben er uiteindelijk in geresulteerd dat Team Fryslân fantastisch gepresen-

teerd heeft tijdens de landelijke Evezet TopTeamcompetitie. De laatste wedstrijd daarvan vond plaats op 13 oktober aan het Noordhollandsch kanaal bij Ilpendam. Na vier wedstrijden eindigde het Team Fryslân op een geweldige derde plaats. Een prestatie waar alle teamleden, ouders (wiens inzet en steun onmisbaar zijn), de wedstrijdcoach en Sportvisserij Fryslân – dat (financiële) ondersteuning biedt – 'super trots' zijn.

Colofon

Redactie en postadres:
Sportvisserij Fryslân
Biensma 27, 9001 XZ Grou

Telefoon: **0566 - 62 44 55**

E-mail: info@visseninfriesland.nl

Website: www.visseninfriesland.nl

